कक्षा तिनमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको श्रुतिलेखन क्षमताको अध्ययन

मेनुका देवी पोखेल
परीक्षा क्रमाङ्क : २८०६४९/०७२
त्रि.वि. दर्ता नं. ९-२-१-३३५-२००९

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, शिक्षाशास्त्र सङ्काय नेपाली भाषा शिक्षा विभागअन्तर्गत
स्नातकोत्तर तह चौथो सेमेस्टरको पाठ्यांश (नेपा.शि. ५४४)
प्रयोजनको लागि प्रस्तुत

शोधपत्र

२०७३/२०१६

त्रिभुवन विश्वविद्यालय
शिक्षाशास्त्र केन्द्रीय विभाग
कीर्तिपुर, काठमाडौँ

प्रतिबद्धता पत्र

यस शोध प्रतिवेदनभित्रका सामग्रीहरू कहीँ कतैबाट साभार गरिएको छैन । यसका कुनै पनि अंश अन्य प्रयोजनका लागि उपयोग र प्रकाशनमा आएका पनि छैनन् । तसर्थ शोध प्रतिवेदन नितान्त मौलिक भएको प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछु ।

मिति : २०७३/०६/०७

....

मेनुका देवी पोखेल

शोधार्थी

निर्देशकको सिफारिस पत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालय शिक्षाशास्त्र सङ्कायअन्तर्गत नेपाली भाषा शिक्षा विषयको नेपा.शि. ५४४ पाठ्यांशको प्रयोजनार्थ प्रस्तुत 'कक्षा तिनमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको श्रुतिलेखन क्षमताको अध्ययन' शीर्षकको शोधपत्र शोधार्थी मेनुका देवी पोखेलले मेरो निर्देशनमा तयार पार्नु भएको हो । परिश्रमपूर्वक तयार पारिएको यस शोधपत्रको अध्ययन र प्रस्तुतीकरणबाट म पूर्णतः सन्तुष्ट छु । अतः यस शोधपत्रको आवश्यक मूल्याङ्कनका लागि सिफारिस गर्दछु ।

....

श्री गणेशबहादुर बोहरा

(शोध निर्देशक)

नेपाली भाषा शिक्षा विभाग

त्रि. वि. कीर्तिपुर

मिति : २०७३/०८/१४

29, November, 2016

त्रिभुवन विश्वविद्यालय
शिक्षाशास्त्र सङ्काय
नेपाली भाषा शिक्षा विभाग
कीर्तिपुर काठमाडौं

स्वीकृति पत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालय शिक्षाशास्त्र सङ्काय नेपाली भाषा शिक्षा विभागअन्तर्गत स्नातकोत्तर तह चौथो सेमेस्टरको नेपा.शि. ५४४ पाठ्यांशको प्रयोजनार्थ मेनुका देवी पोखेलले 'कक्षा तिनमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको श्रुतिलेखन क्षमताको अध्ययन' शीर्षकमा तयार पार्नुभएको प्रस्तुत शोधपत्र नेपाली विषयमा स्नातकोत्तर उपाधिका लागि उपयुक्त ठहरिएकाले स्वीकृति प्रदान गरिएको छ ।

शोध मूल्याङ्कन समिति

क्र.सं.	नाम	हस्ताक्षर
१.	प्रा.डा. रामप्रसाद भट्टराई (विभागीय प्रमुख)	....
२.	प्रा.डा. रामचन्द्र लमसाल (शोध विशेषज्ञ)	....
३.	श्री गणेशबहादुर बोहरा (शोध निर्देशक)	....

मिति : २०७३/०९/०६

21 December, 2016

कृतज्ञताज्ञापन

प्रस्तुत शोधपत्र कक्षा तिनमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको श्रुतिलेखन क्षमताको अध्ययन त्रिभुवन विश्वविद्यालय, शिक्षाशास्त्र सङ्काय स्नातकोत्तर एम.एड. चौथो सेमेस्टरको नेपाली भाषा शिक्षा विभागअन्तर्गत उक्त तहको नेपा.शि. ५४४ पाठ्यांशको प्रयोजनका लागि आदरणीय गुरु श्री गणेशबहादुर बोहराज्यूको कुशल निर्देशनमा रही तयार पारिएको छ ।

उपर्युक्त शीर्षकको शोधप्रस्ताव स्वीकृत गरी शोधका लागि अवसर प्रदान गर्ने नेपाली भाषा शिक्षा विभाग र शोधकार्यको शैक्षिक छनोटदेखि प्रतिवेदन तयार नहुन्जेलसम्म अनवरत रूपमा आफ्नो अमूल्य समय प्रदान गरेर समुचित निर्देशत एवम् उत्साहवर्धक प्रेरणा प्रदान गर्नुहुने शोधनिर्देशक श्रद्धेय गुरु श्री गणेशबहादुर बोहराप्रति सर्वप्रथम हार्दिक कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु ।

यस शोधपत्र तयार गर्ने क्रममा आ-आफ्ना ठाउँबाट समयसमयमा प्राज्ञिक सल्लाह र सुझावका साथ आइपरेका समस्याहरू समाधान गर्न एवम् शोधपत्रलाई ज्ञानवर्द्धक बनाउने कार्यमा सल्लाह सुझाब दिनुहुने आदरणीय गुरुहरू विभागीय प्रमुख प्रा.डा. रामप्रसाद भट्टराई, विषय विशेषज्ञ प्रा.डा. राजेन्द्र पौडेल, प्रा.डा. पारसमणि भण्डारी, प्रा.डा. राजेन्द्र खनाल लगायत विभागका सम्पूर्ण गुरु तथा गुरुआमाप्रति कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु । यस शोधपत्रलाई सिङ्गो रूपमा लैजान वा पूर्ण तयारी गर्नका लागि सामग्री सङ्कलनमा सहयोग पुऱ्याई सल्लाह सुझाब उपलब्ध गराउने काठमाडौँ जिल्लाका सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयका प्रधानाध्यापक, शिक्षक वर्ग तथा विद्यार्थी भाइबहिनीहरूमा पनि कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु । यस शोधपत्र लेखनका क्रममा साथ दिई सहयोग सल्लाह र साथ दिई सहयोग पुऱ्याउने त्रि.वि. चौथो सेमेस्टरमा अध्ययनरत सम्पूर्ण साथीहरूलाई पनि हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

मलाई यस स्तरसम्म पुऱ्याउन र शिक्षाको ज्योति दिलाउने मेरा पूजनीय पिता कमलप्रसाद पोखेल र माता राधिका देवी पोखेलप्रति म सदा ऋणी छु । मलाई अध्ययनका क्रममा सदैव उर्जा प्रदान गर्नका साथसाथै उचित परिवेश सिर्जना गराइ मेरो शैक्षिक सफलतामा प्रसन्न भएर अध्ययनतर्फ क्रियाशील गराउने दाजु रामकृष्ण पोखेल र भाउजु

सुनिता बस्नेत तथा भाइ गोपाल पोखेल र खगेन्द्र पोखेलप्रति कृतज्ञ छु । मलाई मनोवैज्ञानिक रूपमा ऊर्जा सिर्जना गरिदिने दाजु गोविन्द पोखेल र भाउजु गिता पोखेललाई समेत सम्झन चाहन्छु । मलाई व्यस्त समयमा पनि अत्यन्त कुशलतापूर्वक टङ्कन गरिदिनुहुने 'जी' कम्प्युटर सेन्टरका दाइप्रति धन्यवाद व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

अध्ययनका क्रममा उपयोग गरिएका सबै पुस्तक पत्रपत्रिका, लेखक, प्रकाशकलाई समेत धन्यवाद ज्ञापन गर्न चाहन्छु ।

शोधार्थी
मेनुका देवी पोखेल
नेपाली भाषा शिक्षा विभाग
त्रि.वि., कीर्तिपुर

शोधसार

शोध शीर्षक	:	'कक्षा तिनमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको श्रुतिलेखन क्षमताको अध्ययन'
शोधार्थी	:	मेनुका देवी पोखेल
शोध निर्देशक	:	गणेशबहादुर बोहरा
विभाग/क्याम्पस	:	नेपाली भाषा शिक्षा विभाग, त्रिभुवन विश्वविद्यालय, कीर्तिपुर, काठमाडौँ
जम्मा अध्याय	:	पाँच
शैक्षिक सत्र	:	२०७०/७३
पृष्ठ सङ्ख्या	:	२०+५३

शोधकार्यको उद्देश्य

प्रस्तुत शोधकार्यका उद्देश्यहरू निम्नलिखित छन् :

(१) कक्षा तिनमा अध्ययनरत विद्यार्थीको श्रुतिलेखन क्षमता पत्ता लगाउनु,

(२) विद्यालयको प्रकृति र लैङ्गिकताका आधारमा विद्यार्थीको श्रुतिलेखन क्षमताको तुलनात्मक स्थिति पहिल्याउनु,

(३) श्रुतिलेखन सम्बन्धी समस्याहरु र निराकरणका उपायहरु सुल्झाउनु ।

शोध प्रक्रिया

प्रस्तुत शोधपत्र त्रिभुवन विश्वविद्यालय, शिक्षाशास्त्र सङ्काय, नेपाली भाषा शिक्षा विभागअन्तर्गत स्नातकोत्तर (एम.एड.) चौथो सत्रको नेपा.शि. ५४४ पाठ्यांशको प्रयोजनका लागि तयार पारिएको हो ।

प्रस्तुत शोधपत्र काठमाडौँ जिल्लाका दशवटा विद्यालयका विद्यार्थीहरूमा श्रुतिलेखनको अभ्यास गराएर त्यसबाट आएको निष्कर्षलाई आधार बनाइ विश्लेषण गरिएको छ । अध्ययनका क्रममा प्राथमिक स्रोत सङ्कलनका क्रममा क्षेत्रीय अध्ययन विधिलाई प्रयोग गरी अध्ययन गरिएको छ । जसअन्तर्गत काठमाडौँ जिल्लाका ५ वटा सामुदायक र पाँचवटा संस्थागत गरी जम्मा १० वटा विद्यालयका एउटा विद्यालयको १०/१० जनाको दरले जम्मा १०० जना विद्यार्थीहरूलाई 'अनौठो परीक्षा' शीर्षकमा श्रुति

लेखन गराइएको छ । प्राथमिक स्रोतबाट सङ्कलित सामग्रीलाई अध्ययन विश्लेषण गर्नका लागि द्वितीय स्रोत सामग्रीको प्रयोग गरिएको छ ।

प्रस्तुत अध्ययनमा २०७३ सालमा काठमाडौँ जिल्लाका कक्षा तिनमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूलाई जनसङ्ख्याका रूपमा लिइएको छ । यस अध्ययनमा सम्पूर्ण विद्यार्थीहरूलाई जनसङ्ख्याको परिधिभित्र सामेल गराउन असम्भव भएकाले सम्पूर्ण विद्यार्थीहरूको प्रतिनिधित्व गराउने प्रतिनिधि नमुना छनोटका रूपमा काठमाडौँ जिल्लाका ५ वटा संस्थागत र पाँचवटा सामुदायिक विद्यालयहरूलाई छनोट गरिएको छ । खास गरी तथ्याङ्कीय अध्ययन नै शोधकार्यको विश्वसनीय र भरपर्दो माध्यम भएकाले अध्ययनलाई गणितीय र तथ्याङ्क सङ्कलनीय विधिबाट परिणाम निकाली व्याख्या गरिएको छ र त्यसैका आधारमा व्याख्या विश्लेषण गरी निष्कर्षमा पुग्ने काम गरिएको छ । यसरी यस अध्ययनलाई तथ्याङ्क शास्त्रीय विश्लेषणको स्वरूपलाई अगाडि बढाइएको छ ।

शोध निष्कर्ष

प्राथमिक तह कक्षा तिनमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको श्रुतिलेखन क्षमताको अध्ययन गरिएको यस शोधकार्यमा निम्नानुसार निष्कर्ष निकालिएको छ :

१. कक्षा तिनमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको श्रुति लेखन क्षमताको समग्र सिपगत आधारमा विषयवस्तु, भाषाशैली र वर्णविन्यासको स्थिति सामान्य खालको देखिएको छ ।

२. विषयवस्तु, भाषाशैली र वर्णविन्यासका आधारमा श्रुतिलेखन गराउँदा सामुदायिक विद्यालयका विद्यार्थीभन्दा संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीहरू नै अगाडि देखिन्छन् ।

३. छात्र र छात्राको संख्या बराबर भए तापनि औषताङ्क छात्रको भन्दा छात्राको नै बढी रहेको पाइन्छ ।

४. सामुदायिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूमा लेख्य चिह्नको प्रयोग सम्बन्धी कमजोरी देखिन्छ ।

५. वर्णविन्यासका आधारमा विद्यार्थीहरूको श्रुतिलेखन क्षमता कमजोर देखिएको छ ।

६. प्राथमिक तहका विद्यार्थीहरूमा श्रुतिलेखन क्षमताको विकास पूर्ण रूपमा नभएकोले नतिजा सामान्य खालको देखिन्छ ।

७. समग्र विद्यार्थीहरूको श्रुतिलेखन क्षमताको तुलना गर्दा छात्रभन्दा छात्राको नतिजा राम्रो रहे पनि समग्रमा दुबैको क्षमता सामान्य नै देखिन्छ ।

विषयसूची

पृष्ठ

अध्याय एक

शोधपरिचय

१.१ अध्ययनको पृष्ठभूमि १

१.२ समस्याकथन २

१.३ अध्ययनको उद्देश्य ४

१.४ अध्ययनको सान्दर्भिकता र उपादेयता ४

१.५ परिकल्पना ५

१.६ अध्ययनको सीमा ६

१.७ शोधपत्रको रूपरेखा ७

अध्याय दुई

पूर्वकार्यको समीक्षा र सैद्धान्तिक परिचय

२.१ पूर्वकार्यको समीक्षा ८

२.१.१ पुस्तक समीक्षा ८

२.१.२ शोधपत्रको समीक्षा ११

२.१.३ पूर्वअध्ययनको महत्त्व १३

२.२ सैद्धान्तिक परिचय १४

२.२.१ श्रुतिलेखनको परिचय १५

२.२.२ श्रुति लेखनको परिभाषा १६

२.२.३ श्रुतिलेखनको प्रकार १६

२.२.४ श्रुतिलेखनका कार्यकलापहरू १८

२.२.४.१ ध्वनि विभेदीकरण १८

२.२.४.२ वर्ण विभेदीकरण १९

२.२.४.३ शब्द विभेदीकरण १९

२.२.४.४ वाक्य विभेदीकरण १९

२.२.४.५ श्रुति निर्देशन २०

२.२.४.६ श्रुति उच्चारण २०
२.२.४.७ श्रुति प्रयोग २१
२.२.४.८ श्रुतिलय २१
२.२.४.९ श्रुत कथा कथन २१
२.२.४.१० श्रुति वर्णन २१
२.२.४.११ श्रुति लेखन २२
२.२.४.१२ श्रुति रचना २२
२.२.४.१३ श्रुतिलेखनात्मक प्रश्नोत्तर २२
२.२.४.१४ श्रुति बुँदा टिपोट २३
२.२.४.१५ श्रुति सारांश २३
२.२.४.१६ श्रुति विवाद २३
२.२.५ लेखाइ सिप र श्रुतिलेखन २४
२.२.६ विद्यालय तहमा श्रुतिलेखनको प्रयोजन २४

अध्याय तिन

शोध विधि र प्रक्रिया

३.१ शोधविधि २६
३.२ शोध प्रक्रिया २६
३.२.१ जनसङ्ख्याको पहिचान २६
३.२.२ प्रतिनिधि नमुना छनोट २६
३.३ सामग्री सङ्कलनका स्रोत २७
३.३.१ प्राथमिक स्रोत २७
३.३.२ द्वितीय स्रोत २७
३.४ सामग्री निर्माण २७
३.५ तथ्याङ्कको व्याख्या विश्लेषण २७

अध्याय चार

समग्र विद्यार्थीको श्रुतिलेखन क्षमताको स्थिति

४.१ विषयवस्तुका आधारमा ३१
४.२ वर्णविन्यासका आधारमा ३२

४.३ भाषाशैलीका आधारमा समग्र विद्यार्थीको श्रुतिलेखन क्षमता ३२

अध्याय पाँच

विद्यालय प्रकृति र लैङ्गिकताका आधारमा विद्यार्थीको श्रुतिलेखन क्षमताको तुलनात्मक स्थिति

५.१ विद्यालयको प्रकृतिका आधारमा विद्यार्थीहरूको श्रुतिलेखन क्षमताको तुलनात्मक स्थिति ३४

५.१.१ विषयवस्तुको आधारमा ३६

५.१.२ वर्णविन्यासका आधारमा श्रुतिलेखन क्षमता ३७

५.१.३ भाषाशैलीका आधारमा श्रुतिलेखन क्षमताको अध्ययन ३८

५.२ लैङ्गिकताका आधारमा विद्यार्थीहरूको श्रुतिलेखन क्षमताको तुलनात्मक स्थिति ३८

५.२.१ विषयवस्तुका आधारमा ४०

५.२.२ वर्णविन्यासका आधारमा ४१

५.२.३ भाषाशैलीका आधारमा ४१

अध्याय छ

श्रुतिलेखनसम्बन्धी समस्याहरू तथा निराकरणका उपायहरू

६.१ समस्याहरू ४३

६.२ निराकरणका उपायहरू ४३

अध्याय सात

सारांश, निष्कर्ष र उपयोगिता

७.१ सारांश ४५

७.२ निष्कर्ष ४६

७.३ उपयोगिता ४९

७.३.१ नीतिगत तह ५०

७.३.२ व्यावहारिक तह ५०

सन्दर्भसूची ५२

व्यक्तिगत विवरण

तालिका सूची

	पृष्ठ
तालिका नं. १	३०
तालिका नं. २	३१
तालिका नं. ३	३२
तालिका नं. ४	३२
तालिका नं. ५	३५
तालिका नं. ६	३६
तालिका नं. ७	३७
तालिका नं. ८	३८
तालिका नं. ९	३९
तालिका नं. १०	४०
तालिका नं. ११	४१
तालिका नं. १२	४२

सङ्क्षेप सूची

नेपा.शि.	नेपाली शिक्षा
त्रि.वि.	त्रिभुवन विश्वविद्यालय
ने.भा.शि.वि.	नेपाली भाषा शिक्षा विभाग
प्रा.वि.	प्राथमिक विद्यालय
क्र.स.	क्रम सङ्ख्या
प्र.नं.	प्रश्न नम्बर
ते.सं.	तेस्रो संस्करण
प्रा.डा.	प्राध्यापक डाक्टर
प्रा.	प्राध्यापक
पु.	पुरुष
म.	महिला

परिशिष्ट (ग)

नमुना छनोटका लागि तय गरिएका विद्यालयहरू

१. **सामुदायिक विद्यालय**

(क) श्री वैष्णवी माध्यमिक विद्यालय, कीर्तिपुर, भाजंगल

(ख) कीर्तिपुर माध्यमिक विद्यालय, कीर्तिपुर

(ग) श्री बालकुमारी माध्यमिक विद्यालय, सराङ्खेल, पाँगा

(घ) जनसेवा उच्च माध्यमिक विद्यालय, कीर्तिपुर, पाँगा

(ङ) श्री आदिनाथ माध्यमिक विद्यालय, चोभार, काठमाडौं

२. **संस्थागत विद्यालय**

(क) पाँगा सेकेन्डरी स्कुल, कीर्तिपुर

(ख) बाघभैरव सेकेन्डरी स्कुल, कीर्तिपुर

(ग) क्रिएटिभ एकेडेमी, कीर्तिपुर

(घ) कीर्ति सेकेन्डरी बोर्डिङ स्कुल, कीर्तिपुर

(ङ) मेगस इङ्लिस स्कुल, कीर्तिपुर

परिशिष्ट (घ)
श्रुतिलेखनका लागि छनोट गरिएका विद्यार्थीहरूको विवरण

पूर्णाङ्क : १०

क्र.सं.	विद्यार्थीको नाम	लिङ्ग	प्राप्ताङ्क	प्रतिशत
१.	राजन श्रेष्ठ	पु	७.५	७५
२.	समीक्षा तामाङ	म	८.०	८०
३.	इमेक देउला	पु	६.५	६५
४.	सन्जिना महर्जन	म	८	८०
५.	वाशु खड्ग	पु	७.५	७५
६.	प्रेज प्रधान	पु	५.५	५५
७.	सन्जु लामा	म	४.५	४५
८.	ऋतु राई	म	४	४०
९.	पूर्णिमा नेपाली	म	६	६०
१०.	असिम वि.क.	पु	७	७०
११.	सुमन लामा	पु	७.५	७५
१२.	सिर्जना तामाङ	म	४	४०
१३.	निर्जन भट्टराई	पु	४.५	४५
१४.	धिरज राना	पु	५.५	५५
१५.	ओमकार ठकुरी	पु	४.४	४४
१६.	प्रतीक पहरी	पु	४.६	४६
१७.	ममता राई	म	४.७	४७
१८.	रोजिना के.सी.	म	६	६०
१९.	सरोज के.सी.	पु	५	५०

२०.	राजिव विष्ट	पु	४	४०
२१.	रवि बुढाथोकी	पु	५	५०
२२.	उमेश तामाङ	पु	७	७०
२३.	अशोक राई	पु	८	८०
२४.	सुस्ता तामाङ	म	३	३०
२५.	दुर्गा भुसाल	म	५	५०
२६.	शक्ति तामाङ	पु	६	६०
२७.	सुमन नेपाली	पु	४	४०
२८.	रिसीका मगर	म	७.५	७५
२९.	अमिर खान	पु	६.०	६०
३०.	शिवलाल के.सी.	पु	५.०	५०
३१.	मेनका दाहाल	म	५.५	५५
३२.	सिम्रन के.सी.	म	५.९	५९
३३.	प्रशान्त महर्जन	पु	७	७०
३४.	गोपाल कुमार संग	पु	३	३०
३५.	दिपिका दाहाल	म	४	४०
३६.	अनिसा मगर	म	५	५०
३७.	राजिप माली	पु	३.५	३५
३८.	सविना श्रेष्ठ	म	४.४	४४
३९.	कृपा तुलाधर	पु	४.५	४५
४०.	हेमा भट्टराई	म	६.०	६०
४१.	अनुप महर्जन	पु	७.५	७५

४२.	अविनाश महर्जन	पु	८.०	८०
४३.	रिसव श्रेष्ठ	पु	८.०	८०
४४.	अमित ओली	पु	७.०	७०
४५.	जनक नेपाल	पु	६.०	६०
४६.	किशोर तामाङ	पु	५.५	५५
४७.	कुशल श्रेष्ठ	पु	४.५	४५
४८.	स्मारिका बुढाथोकी	म	४.७	४७
४९.	सुदिक्षा थापा	म	४.८	४५
५०.	जेसिका श्रेष्ठ	म	८.०	८०
५१.	आयुष्का कार्की	म	४	४०
५२.	जेनिशा शाह	म	५.५	५५
५३.	समेक महर्जन	पु	३	३०
५४.	खुसी पौडेल	म	४.५	४५
५५.	एलिसा महर्जन	म	६	६०
५६.	अनुप राज पनेरु	पु	६.५	६५
५७.	रोय क्षेत्री	पु	७.५	७५
५८.	आयुस महर्जन	पु	७.४	७४
५९.	अस्मित कुमार यादव	पु	७.०	७०
६०.	एनजेला महर्जन	म	६.५	६५
६१.	सुजन बस्नेत	पु	६	६०
६२.	चिरञ्जीवी शर्मा	पु	५.५	५५
६३.	मिजल महर्जन	पु	४.५	४५

६४.	प्रकृति न्यौपाने	म	४.४	४४
६५.	सकिरा महर्जन	म	४	४०
६६.	उत्सव जोशी	पु	५	५०
६७.	समीक्षा आले (मगर)	म	३	३०
६८.	निरस जोशी	पु	४	४०
६९.	सजनी तामाङ	म	५.५	५५
७०.	दिपेश विक	पु	७	७०
७१.	झरना खनाल	म	६	६०
७२.	जेनीशा पुन (मगर)	म	५	५०
७३.	मौसम शाक्य	पु	३	३०
७४.	समृद्धि ठकुरी	म	४	४०
७५.	आयुस्मा बुढाथोकी	म	६	६०
७६.	आर्याना तामाङ	म	८	८०
७७.	सौजन के.सी.	पु	७.५	७५
७८.	दिव्यम के.सी.	म	६	६०
७९.	डिलोक खत्री	पु	५	५०
८०.	शशि शेखर जंग (मल्ल)	पु	४	४०
८१.	पुजन लामा	पु	८	८०
८२.	इभा महर्जन	म	७	७०
८३.	दिपिका खड्का	म	६.५	६५
८४.	जिबीका महर्जन	म	७.५	७५
८५.	उपासना कटुवाल	म	५	५०

८६.	आयुस्मा बुढाथोकी	म	६	६०
८७.	सुभम के.सी.	पु	५.५	५५
८८.	एलिसा घिमिरे	म	४.५	४५
८९.	प्रविन घलान	पु	४	४०
९०.	सिर्जना गुरुङ	म	७	७०
९१.	एलिसा तामाङ	म	७	७०
९२.	भूमिका थापा	म	७.५	७५
९३.	सिर्जना लिम्बु	म	८	८०
९४.	गिता सिलवाल	म	७.५	७५
९५.	सविता शाक्य	म	७	७०
९६.	श्रेया ओली	म	६	६०
९७.	पुष्पा राना	म	५	५०
९८.	निकिसा चौधरी	म	४.५	४५
९९.	कस्मिप के.सी.	म	५.५	५५
१००.	रचना शाही	म	५	५०

व्यक्तिगत विवरण

नामथर	:	मेनुका देवी पोखेल
स्थायी ठेगाना	:	साङ्रुम्बा-३, इलाम
नागरिकता	:	नेपाली
भाषा	:	नेपाली, हिन्दी, अङ्ग्रेजी
बुवा	:	कमलप्रसाद पोखेल
आमा	:	राधिकादेवी पोखेल
पेसा	:	अध्ययन
धर्म	:	हिन्दू
फोन नं.	:	९८४२७२०६७९
शैक्षिक योग्यता	:	एम.एड. नेपाली अध्ययनरत
रुचि	:	अध्ययन गर्ने र नयाँ ज्ञानको खोजी गर्ने

शैक्षिक योग्यता

तह	शिक्षण संस्था	उत्तीर्ण वर्ष
एस.एल.सी.	साङ्गरुम्बा उच्च माध्यमिक विद्यालय, इलाम	२०६३
आइ.ए.	आदर्श नमुना उच्च मा.वि., इलाम	२०६६
बी.एड.	महेन्द्र रत्न बहुमुखी क्याम्पस, इलाम	२०६९
एम.एड.	त्रिभुवन विश्वविद्यालय, कीर्तिपुर	२०७३